

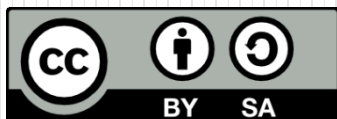
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Μετάφραση Ειδικών Κειμένων II
Ενότητα 5η
Μια μελέτη περίπτωσης
Επιστημονικός λόγος

Τιτίκα Δημητρούλια
Τομέας Μετάφρασης
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
ΑΠΘ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ενότητα 5^η

Μια μελέτη περίπτωσης
Επιστημονικός λόγος

Στόχος της ενότητας

Στόχος της ενότητας είναι να δείξει την πολυμορφία της ειδικής μετάφρασης και τα ενδεχόμενα όρια του διαδικτύου και της μεταφραστικής τεχνολογίας, ειδικά για τις μικρές γλώσσες και συγκεκριμένους τομείς

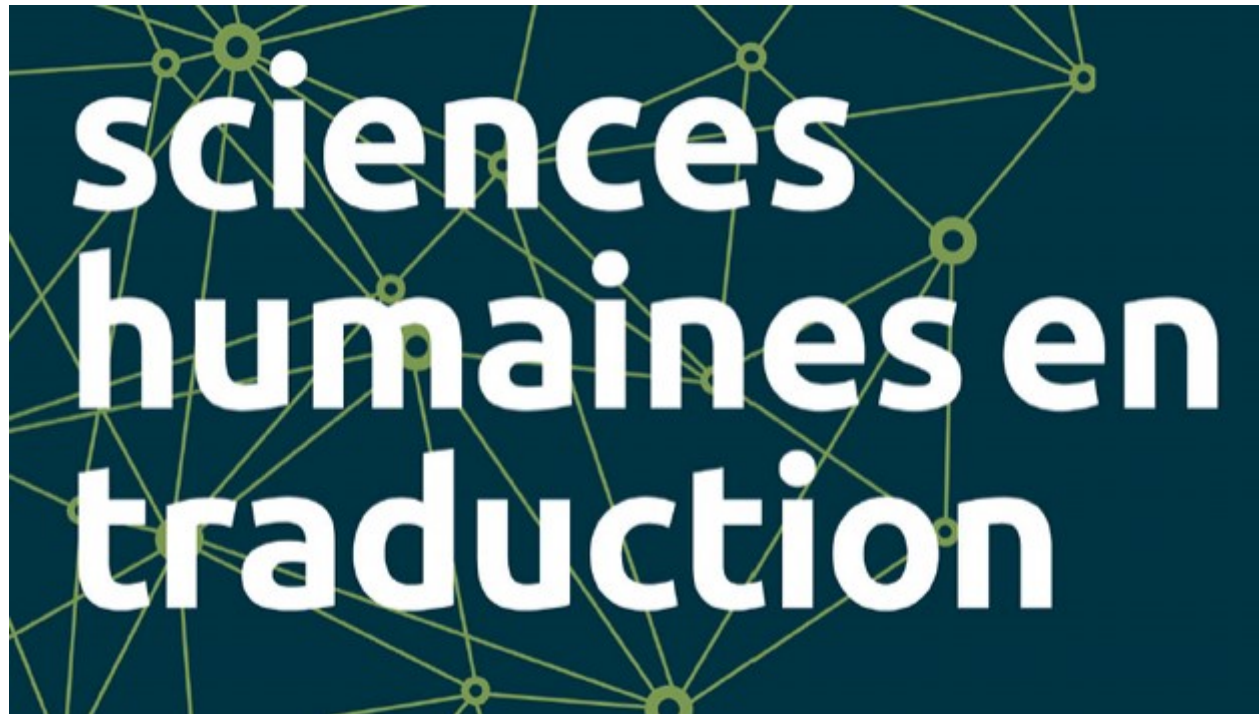
Για τον λόγο αυτό, επιλέγεται ως πεδίο αναφοράς το ο επιστημονικός λόγος, ειδικότερα των ανθρωπιστικών επιστημών και των τεχνών και ως μελέτη περίπτωσης το τελευταίο βιβλίο του Edgar Morin, *Penser global* (2015), που δεν έχει ακόμη μεταφραστεί στα ελληνικά (αποσπάσματα).

Η επιλογή αυτή γίνεται για έναν επιπρόσθετο λόγο, για τον διεπιστημονικό χαρακτήρα της σκέψης του Morin, που δημιουργεί πρόσθετες μεταφραστικές δυσκολίες.

Μια μελέτη για την ιδιαιτερότητα του πεδίου, με άξονα το γαλλικό βιβλίο
στις ΗΠΑ, Αργεντινή και Ηνωμένο Βασίλειο (επιμ. G. Sapiro)

[http://www.institutfrancais.com/sites/default/files/sciences_humaines-
en_traduction.pdf](http://www.institutfrancais.com/sites/default/files/sciences_humaines-en_traduction.pdf)

Ένας τομέας σε κρίση

- Έργα μικρής διάδοσης και μεγάλου κόστους ως προς τη μετάφραση
- Κρίση εκδοτική και στην Ελλάδα πια
- Συνέπεια: καθυστέρηση στη μετάφραση σημαντικών έργων
- Ένα παράδειγμα: Ε. Άουερμπαχ, *Μίμησις*, 1946 πρώτη έκδοση, ελληνική μετάφραση 2005
- Ακαδημαϊκά συγγράμματα, δοκίμια, μελέτες πραγματείες
- Άλλο παράδειγμα: κινηματογραφική βιβλιοθήκη του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

Πρακτικές αλλά και μεταφραστικές δυσκολίες

- Δεν υπάρχει παρά ελάχιστο ελληνικό και / ή δίγλωσσο/πολύγλωσσο περιεχόμενο σχετικά με τη φιλοσοφία ή τη θεωρία της λογοτεχνίας, ή την αρχιτεκτονική, τα εικαστικά, τη μουσική και τον κινηματογράφο, την κοινωνιολογία και τη θεωρία της πολυπλοκότητας στο διαδίκτυο ή σε βάσεις δεδομένων.
- Η **ορολογία**, συχνά απαραίτητη και στη λογοτεχνία και στο δοκίμιο, δεν υπάρχει συνήθως στο διαδίκτυο.
- **Διεπιστημονικότητα**
- **Διακειμενικότητα**
- Και κάτι ακόμη, πολύ σημαντικό: μετάφραση δεν είναι μόνο η ορολογία, τα κείμενα των ανθρωπιστικών επιστημών και των τεχνών έχουν ως επί το πλείστον ιδιαίτερο **ύφος**, πέραν της **φρασεολογίας**.
- **Αυτό είναι ιδιαιτέρως φανερό στην ποιητικότητα του λόγου του Μορέν παρακάτω.**

Edgar Morin, *Penser global*, αποσπάσματα

<http://www.ruption-et-metamorphose.org/archive/2015/09/21/penser-global-l-humain-et-son-univers-5687890.html>

La définition de l'**humain** est **trinitaire** parce qu'elle comporte l'individu mais aussi la société humaine et l'espèce biologique, ou plutôt l'espèce humaine...

Notre système d'enseignement présente une disjonction dramatique entre ces trois **polarités** fondamentales de l'homme. Celui-ci est séparément enseigné sous le prisme de la biologie et sous celui des sciences humaines. Le meilleur exemple est le traitement réservé au cerveau, qui peut être étudié via la biologie et plus particulièrement la neurologie tandis que l'esprit s'inscrira, lui, dans la sphère de la psychologie. Les **sciences dures** sont séparées des sciences humaines pour l'analyse d'un même élément constitutif de l'humain...

La conscience écologique - je ne parle pas du mouvement écologique actuel où cette conscience est quelque peu laissée entre parenthèses - s'inscrit dans une science nouvelle qui s'est développée autour de la notion d'**écosystème** : dans un milieu donné, les interactions entre les végétaux, les animaux, le climat, la géographie, la géologie créent une organisation spontanée, **autorégulée**. L'ensemble des écosystèmes sur notre planète va constituer ce qu'on appelle la **biosphère**. Biosphère qui nous enveloppe, que nous avons cru pouvoir dominer et manipuler. Dans cette relation, plus nous croyons posséder la nature, plus nous sommes possédés par une force qui nous conduit au plus extrême : l'autodestruction.

Διεπιστημονική προσέγγιση - Πολυπλοκότητα

Mais grâce à la conscience écologique nous commençons à essayer de concevoir notre relation avec la nature vivante, et également avec la nature physique, autre aspect de notre complexité d'êtres humains...

En comprenant que nous sommes faits de molécules qui elles-mêmes se sont **agrégées** à partir d'atomes, et que ces atomes se sont agrégés à partir de particules, et que ces particules sont apparues dès peut-être les premières secondes de l'univers, nous nous rendons compte que l'histoire de cet univers de treize milliards d'années est en nous...

Cela nous confirme le **principe hologrammatique** : nous sommes solidaires de l'univers. Nous sommes partie de notre univers physique, biologique, cosmique tout en étant distincts par notre culture, par notre conscience, par notre double identité biologique et anthropologique, et aussi par notre double identité anthropologique et biocosmique...

La **polarité prosaïque** de la vie commande tout ce que nous faisons par contrainte, pour survivre, pour gagner notre vie. Et il y a la polarité poétique de la vie, c'est-à-dire celle où l'on s'épanouit personnellement, ou l'on a des moments d'harmonie et de joie. Moments que donnent l'amour, l'amitié, la liesse. C'est cela qui est vivre, vivre poétiquement ; alors que la part prosaïque de la vie nous permet seulement de survivre...La pensée politique ne devrait plus ignorer les besoins poétiques de l'être humain. **Pour percevoir cette réalité humaine complexe et ambivalente, il faut s'éloigner des cloisonnements et des séparations institués par l'enseignement. Il faut non seulement réunir les connaissances venues des sciences naturelles et des sciences humaines pour comprendre l'humain, mais aussi envisager la littérature qui est aussi un moyen de connaissances...**

Si on n'enseigne pas aux humains ce qu'ils sont, il y a une lacune extrêmement grave. Il y a un manque d'autoconnaissance extrêmement nocif. C'est l'une des plus grandes sources d'erreur, d'illusions sur nous-mêmes et pour nos vies...

Notre conception du futur comporte beaucoup d'imprécisions, beaucoup de lacunes, beaucoup d'énigmes, beaucoup de mystères. La différence entre l'énigme et le mystère, c'est que dans l'énigme, comme dans un roman policier, on finit par trouver l'explication rationnelle. La science a résolu beaucoup d'énigmes. Le mystère c'est ce qu'on ne peut pas résoudre, ce qu'on ne peut pas comprendre...

Mais une **pensée globale** est possible : c'est une pensée qui tient compte de ces énigmes, qui tient compte de ces mystères, qui tient compte de l'improbabilité, qui tient compte du fait que beaucoup de données sur la cosmologie, sur **l'hominisation**, pourront être révisées par de nouvelles découvertes, par de nouvelles trouvailles, par de nouvelles pensées, par de nouvelles théories...

La **pensée complexe** est une pensée qui relie, d'une part en contextualisant, c'est-à-dire en reliant au contexte, d'autre part en essayant de comprendre ce qu'est un système.

La pensée complexe met en lumière ce qui est aujourd'hui signifié par ce mot étrange : **l'émergence**. L'émergence, c'est la survenue, quand il y a un tout organisé, de qualités qui n'existent pas dans les parties prises isolément. Pour pouvoir penser la globalité de la société, il est nécessaire de voir cette relation entre les parties et le tout, trait précisément de complexité...

L'objet de la pensée complexe n'est pas de détruire l'incertitude, mais de la repérer, de la reconnaître, c'est d'éviter la croyance en une vérité totale...

Επιστημονική = ειδική μετάφραση;

- Επιστημονική μετάφραση = μετάφραση επιστημονικών κειμένων
- Κειμένων όλων των επιστημών, θετικών, κοινωνικών και ανθρωπιστικών (συν των τεχνών)
- Ειδική μετάφραση: οριακά υπερώνυμο
- Σημασία της επιστημονικής μετάφρασης: α. διάχυση και διεύρυνση της γνώσης, με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα β. βάση της εκλαΐκευσης
- ΠΟΛΛΟΙ ΤΥΠΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Π.χ.

- Μονογραφίες, μελέτες, πραγματείες, επιστημονικά άρθρα
- Εκθέσεις ερευνών
- Ευρεσιτεχνίες
- Βιομηχανικά πρότυπα
- Εκλαϊκευμένη επιστήμη

Κάθε τύπος κειμένου απαιτεί διαφορετική προσέγγιση, με βάση τα γνωρίσματά του, που σχετίζονται με την **περίσταση επικοινωνίας**.

Genres de textes scientifiques

«la traduction scientifique est rattachée à la pratique sociale de la communication scientifique, laquelle se vaut d'un **type de discours** particulier (le discours scientifique) qui à son tour se scinde en domaines, champs linguistiques et génériques produisant différents **genres de textes scientifiques** qui deviennent l'objet de l'opération traduisante»
[...]

« c'est du fait de son appartenance à un genre que le texte scientifique est rattaché à un **domaine**, une **culture/ langue** et un **mode de communication** qui en fin de compte configurent les actions discursives à effectuer dans ce type d'évènement langagier.»
(Schnell & Rodriguez, 2008, 154).

Κοινότητες λόγου: communautés de discours (Swales, 1990)
Βιολογία-Γενετική (διδασκτικό υλικό: <http://genet.univ-tours.fr/>)

Préparation des acides nucléiques

Extraction/Purification

L'ADN (ou l'ARN) doit impérativement être purifié à partir de matériels biologiques dans des conditions optimales de qualité et de quantité.

Dans la pratique, les acides nucléiques sont souvent extraits du sang total. Le procédé classique est l'extraction par le couple phénol-chloroforme. Le phénol est un excellent agent dénaturant des protéines et il permet de séparer efficacement les protéines et les acides nucléiques. Il est ensuite éliminé par l'extraction avec du chloroforme (non miscible avec l'eau). La séparation des phases aqueuse et organique peut se faire par centrifugation. La phase aqueuse contient les acides nucléiques. Des traitements par des agents clivant les protéines (protéolyse) peuvent être nécessaires. Les acides nucléiques peuvent être finalement récupérés sous forme solide à la suite de précipitation par l'alcool éthylique ou par l'alcool isopropylique. De nombreux réactifs sont disponibles, prêts à l'emploi, ce qui permet de simplifier les opérations de purification. Il est possible d'extraire les acides nucléiques à partir d'échantillons biologiques variés: cultures cellulaires, tissus divers etc... Les méthodes d'extraction doivent bien entendu être adaptées aux quantités disponibles de matériel biologique.

Αστροφυσική (επιστημονικό άρθρο)

L'OBSERVATION DES NÉBULEUSES SPIRALES

À la fin du XIXe siècle, l'extension de l'univers, du moins de l'univers matériel, se réduisait à celle de notre galaxie. Ayant répertorié et compté les étoiles, les astronomes ont découvert qu'elles se répartissent dans une vaste concentration qui en rassemble une centaine de milliards : notre galaxie aussi nommée la Voie lactée. Durant le XIXe siècle, ils se sont employés à en mesurer la forme et les dimensions, à déterminer la position (centrale ou non) qu'y occupe notre système solaire. Les observations étaient difficiles, et d'après discussions se sont déroulées à propos de ces questions. Toujours est-il que les dimensions de la Voie lactée sont établies en dizaines de kpc (un kpc = 1 000 pc; le parsec (ou pc), unité de distance des astronomes, vaut environ trois années-lumière).

Les astronomes de l'époque restent cependant incertains quant à la nature des *nébuleuses*. Ces objets célestes diffèrent des étoiles par le fait qu'elles n'apparaissent pas *ponctuelles*, mais *diffuses* comme des nuages (d'où leur appellation). Elles ne sont (faiblement) visibles qu'au télescope. Parmi elles, les *nébuleuses spirales* montrent des dessins remarquables, dont les astronomes cherchent à déterminer l'origine.

L'astronome américain Vesto Slipher mesure les vitesses de ces nébuleuses spirales, par des observations spectroscopiques. Il est étonné, et la communauté astronomique encore davantage, par les valeurs élevées qu'il obtient, des centaines de km/sec : comment des objets qui se déplacent aussi rapidement peuvent-ils rester confinés à l'intérieur de notre galaxie aux dimensions limitées ? Il conclut que les spirales sont extérieures à la Voie lactée, et que l'univers matériel doit donc s'étendre bien au-delà. La communauté reste difficile à convaincre. Un « grand débat » s'instaure, qui mêle cette question à celle des caractéristiques de notre galaxie. (Lachièze-Rey, 2004).

<https://www.cairn.info/revue-de-metaphysique-et-de-morale-2004-3-page-399.htm>

Jean-Jacques Rousseau, *Essai sur les origines des langues*, 1781.
Œuvres édition A. Belin, Paris, 1817, tome IV, 501]

La parole distingue l'homme entre les animaux : le langage distingue les nations entre elles ; on ne connaît d'où est un homme qu'après qu'il a parlé. L'usage et le besoin font apprendre à chacun la langue de son pays ; mais qu'est-ce qui fait que cette langue est celle de son pays et non pas d'un autre ? Il faut bien remonter, pour le dire, à quelque raison qui tienne au local, et qui soit antérieure aux moeurs mêmes : la parole, étant la première institution sociale, ne doit sa forme qu'à des causes naturelles.

Sitôt qu'un homme fut reconnu par un autre pour un être sentant, pensant et semblable à lui, le désir ou le besoin de lui communiquer ses sentimens et ses pensées lui en fit chercher les moyens. Ces moyens ne peuvent se tirer que des sens, les seuls instrumens par lesquels un homme puisse agir sur un autre. Voilà donc l'institution des signes sensibles pour exprimer la pensée. Les inventeurs du langage ne firent pas ce raisonnement, mais l'instinct leur en suggéra la conséquence.

Εθνικές σχολές επιστημονικού λόγου;

- Ο επιστημονικός λόγος δεν είναι ίδιος στις διάφορες γλώσσες-κουλτούρες
- Τα αγγλικά λόγου χάρη διαφέρουν από τα γερμανικά ή τα γαλλικά αλλά και τα κινεζικά, αλλά επηρεάζουν συνολικά την εκφορά του επιστημονικού λόγου
- Άλλοι παράγοντες, κοινωνιολεκτικοί, επηρεάζουν επίσης ενίοτε τον επιστημονικό λόγο
- Παράλληλα, η ιδιόλεκτος έχει μεγάλη βαρύτητα, όπως προκύπτει στη μελέτη περίπτωσης μας
- Στη μελέτη περίπτωσης, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η συναίρεση των θετικών με τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, στο πλαίσιο της διεπιστημονικής θεώρησης της πολυπλοκότητας

Κατανόηση και ad hoc γνώση

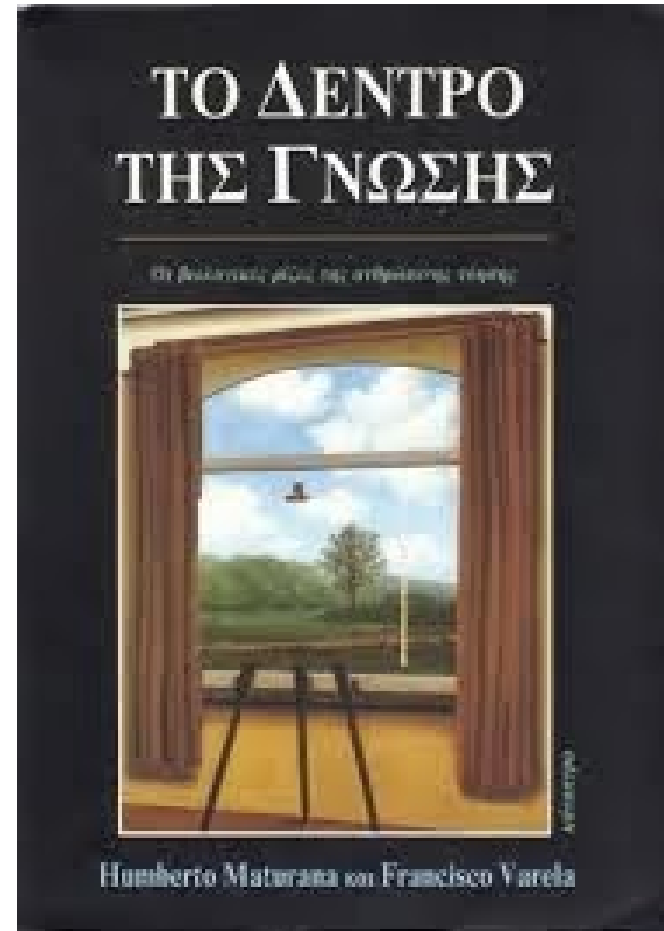
- Μελέτη του έργου του Μορέν
- Μελέτη της βιβλιογραφίας σχετικά με τις θεωρίες του, π.χ. θεωρία συστημάτων και θεωρία της πολυπλοκότητας
- Τεχνολογία: μπορεί να γίνει χρήση BOOTCAT, για τη δημιουργία ηλεκτρονικού σώματος αναφοράς, μονόγλωσσου ή δίγλωσσου, σε επίπεδο κατανόησης
- Η καλύτερη λύση θα ήταν η δημιουργία ενός παράλληλου σώματος κειμένων, με ψηφιοποίηση πρωτοτύπων και μεταφρασμάτων
- Σε κάθε περίπτωση, η δημιουργία ενός Συγκρίσιμου σώματος κειμένων με μονόγλωσσα, γαλλικά σχετικά κείμενα και μεταφράσεις του Μορέν στα ελληνικά είναι απολύτως εφικτή και αποτελεσματική.

ΤΑ ΕΝΤΥΠΑ ΒΙΒΛΙΑ ΣΕ ΚΆΘΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ

Ορολογία

- Εξαγωγή ορολογίας: μπορεί να γίνει αυτόματα, αλλά με επιφύλαξη
- Κατά πάσα πιθανότητα, αναγκαία η χειροκίνητη επισήμανση ορολογίας σε έντυπα βιβλία
- Βλ. το κομβικό για τη θεωρία της πολυπλοκότητας *Δέντρο της γνώσης*, των Ματουράνα και Βαρέλα (1992).

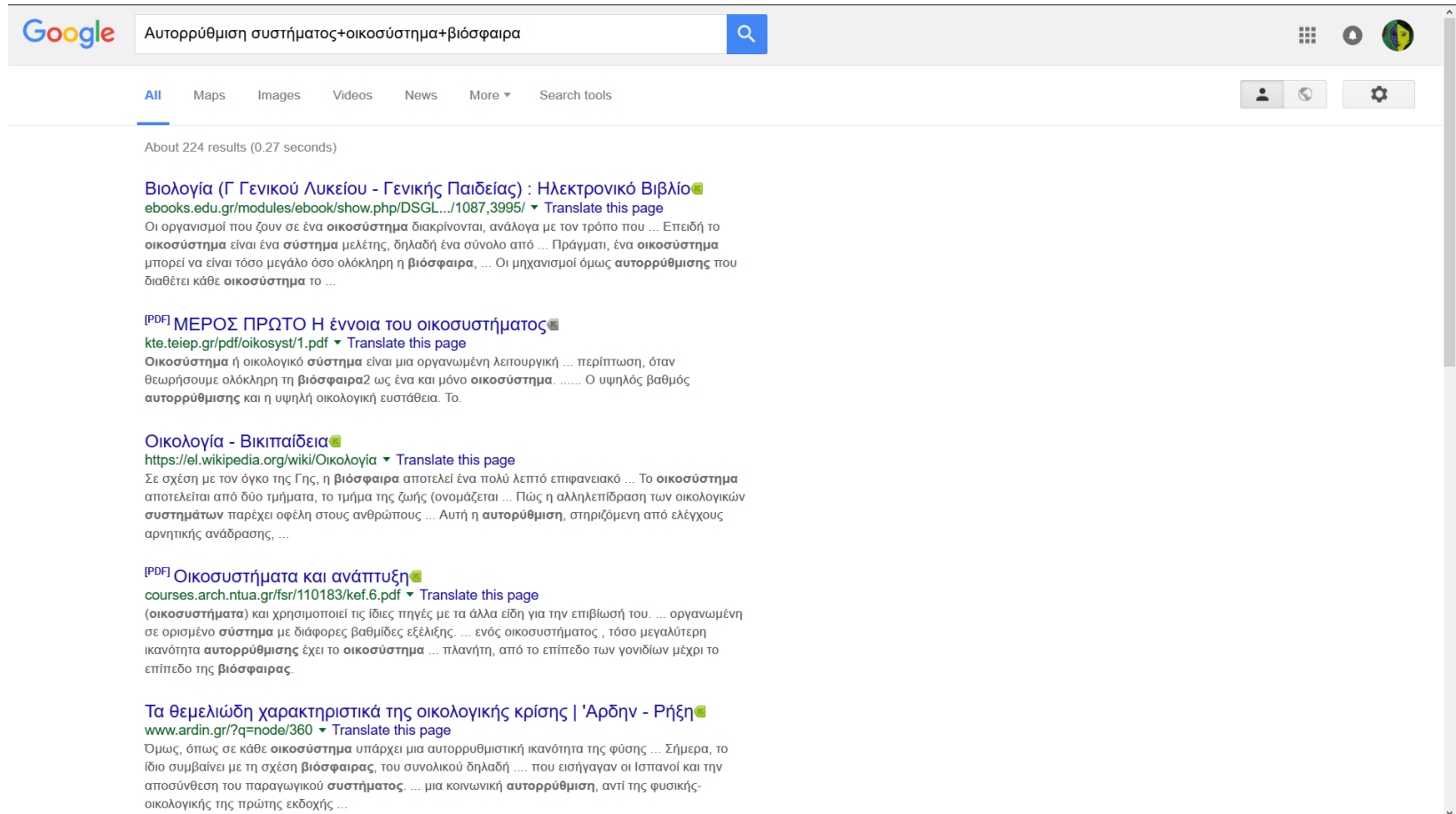
Ελέγχοντας τις αποδόσεις

- Αποδίδοντας τους όρους κατά λέξη, π.χ.
Autoregulation, biosphère
- Μπορεί κανείς να ελέγξει στη συνέχεια τις αποδόσεις είτε σε συγκρίσιμο σώμα κειμένων είτε στον Παγκόσμιο ιστό (ως σώμα κειμένων)
- Π.χ. Αυτορύθμιση
συστήματος+οικοσύστημα+βιόσφαιρα

Web as corpus ?

Google Αυτορρύθμιση συστήματος+οικοσύστημα+βιόσφαιρα

All Maps Images Videos News More Search tools

About 224 results (0.27 seconds)

Βιολογία (Γ Γενικού Λυκείου - Γενικής Παιδείας) : Ηλεκτρονικό Βιβλίο
ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL.../1087,3995/ Translate this page
Οι οργανισμοί που ζουν σε ένα **οικοσύστημα** διακρίνονται, ανάλογα με τον τρόπο που ... Επειδή το **οικοσύστημα** είναι ένα **σύστημα** μελέτης, δηλαδή ένα σύνολο από ... Πράγματι, ένα **οικοσύστημα** μπορεί να είναι τόσο μεγάλο όσο ολόκληρη η **βιόσφαιρα**, ... Οι μηχανισμοί όμως **αυτορρύθμισης** που διαθέτει κάθε **οικοσύστημα** το ...

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ Η έννοια του οικοσυστήματος
kte.teiep.gr/pdf/oikosyst/1.pdf Translate this page
Οικοσύστημα ή οικολογικό **σύστημα** είναι μια οργανωμένη λειτουργική ... περίπτωση, όταν θεωρήσουμε ολόκληρη τη **βιόσφαιρα**2 ως ένα και μόνο **οικοσύστημα**. ..... Ο υψηλός βαθμός **αυτορρύθμισης** και η υψηλή οικολογική ευστάθεια. Το.

Οικολογία - Βικιπαίδεια
https://el.wikipedia.org/wiki/Οικολογία Translate this page
Σε σχέση με τον όγκο της Γης, η **βιόσφαιρα** αποτελεί ένα πολύ λεπτό επιφανειακό ... Το **οικοσύστημα** αποτελείται από δύο τμήματα, το τμήμα της ζωής (ονομάζεται ... Πώς η αλληλεπίδραση των οικολογικών **συστημάτων** παρέχει οφέλη στους ανθρώπους ... Αυτή η **αυτορρύθμιση**, στηριζόμενη από ελέγχους αρνητικής ανάδρασης, ...

Οικοσυστήματα και ανάπτυξη
courses.arch.ntua.gr/fsr/110183/kef.6.pdf Translate this page
(**οικοσυστήματα**) και χρησιμοποιεί τις ίδιες πηγές με τα άλλα είδη για την επιβίωσή του. ... οργανωμένη σε ορισμένο **σύστημα** με διάφορες βαθμίδες εξέλιξης. ... ενός **οικοσυστήματος**, τόσο μεγαλύτερη ικανότητα **αυτορρύθμισης** έχει το **οικοσύστημα** ... πλανήτη, από το επίπεδο των γονιδίων μέχρι το επίπεδο της **βιόσφαιρας**.

Τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά της οικολογικής κρίσης | 'Αρδην - Ρήξη
www.ardin.gr/?q=node/360 Translate this page
Όμως, όπως σε κάθε **οικοσύστημα** υπάρχει μια αυτορρυθμιστική ικανότητα της φύσης ... Σήμερα, το ίδιο συμβαίνει με τη σχέση **βιόσφαιρας**, του συνολικού δηλαδή ... που εισήγαγαν οι Ισπανοί και την αποσύνθεση του παραγωγικού **συστήματος**. ... μια κοινωνική **αυτορρύθμιση**, αντί της φυσικής-οικολογικής της πρώτης εκδοχής ...

Web as corpus (όντως)

<http://www.webcorp.org.uk/live/>

The screenshot shows the WebCorp Live website interface. At the top, there is a navigation bar with 'Search', 'Wordlist Tool', 'User Guide', 'WebCorp LSE', 'Publications', and 'Feedback'. On the right, there are social media icons for Twitter, Google+, Facebook, and LinkedIn. Below the navigation bar, the search results for the query "βιόσφαιρα" are displayed. The results are numbered 1 through 32, with the first result being a Wikipedia page and the second being a Wiktionary page. The text of the results is partially visible, showing various uses and definitions of the word "βιόσφαιρα".

Φρασεολογία

«molécules qui elles-mêmes se sont agrégées à partir d'atomes»

Google

All News Maps Images Videos More Search tools

About 67,100 results (0.68 seconds)

Βιολογία (Β Γενικού Λυκείου - Γενικής Παιδείας): Ηλεκτρονικό Βιβλίο
ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B106/.../686,2589/
Όταν τα άτομα αυτά συνδυαστούν για τη συγκρότηση ενός μορίου νερού, έχουμε αμοιβαία συνεισφορά ηλεκτρονίων της εξωτερικής τους στιβάδας. Σχηματίζονται ...

Γεωμετρία των μορίων στα οργανικά υλικά - ΤΕΙ Αθήνας
users.teiath.gr/sboyatzis/pdf_edu/.../15/.../2_mol_geom_slides.pdf
Η γεωμετρία των μορίων καθορίζεται από τη γεγινισή των ατόμων μεταξύ τους και .... (επίσης sp²). - Η συγκρότηση του μορίου της ακετόνης: ο μεσαίος άνθρακας.

Κυτταρική και μοριακή Βιολογία
biotech.aau.gr/EPEAEK/site_Biotech/mor_biol/cellbiology.htm
Κυτταρική και Μοριακή Βιολογία. 1. Μέθοδοι .... α.2 Δομή των μικροϊνιδίων - Συγκρότηση μικροϊνιδίων ... β.1 Δομή και συγκρότηση των ενδιάμεσων ινιδίων.

προϋποθέσεις και μοριοδοτηση στην επιλογή διευθυντων ... - Esos.gr
https://www.esos.gr/.../proygheseis_kai_moriodontisi_dieythnton...
Ενδεικτικά ποσοστά της μυστικής ψηφοφορίας και αναγωγή σε μόρια. 7. Α 4 ... Το κριτήριο της επιστημονικής - παιδαγωγικής συγκρότησης και κατάρτισης. 8.

Εφαρμογή υπολογισμού μορίων Πανελληνίων | Διεύθυνση ...
dide.kar.sch.gr/site/?q=articles/117 -
Εφαρμογή υπολογισμού μορίων Πανελληνίων ... Ορισμός εκπροσώπων για τη συγκρότηση επιτροπής μεσοδοτικού διαγωνισμού για την μίσθωση μετακινήσεων ...

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 2_ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΟΡΙΩΝ Β_ΘΜΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ...
dmaked.pde.sch.gr/.../ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ%202_ΠΙΝΑΚΑΣ%20ΜΟΡΙ...
1, ΤΕΛΙΚΟ Σ ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΟΡΙΩΝ ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ...
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ - ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Συγκρότηση Διοικητικού Συμβουλίου Ο.Ε.Φ.Ε. σε σώμα για την τριετία ...

web as corpus   2 of 2 matches

CNRTL –prosaïque

The screenshot shows the CNRTL website interface. At the top, there's a navigation bar with 'Accueil', 'Portail lexical', 'Corpus', 'Lexiques', 'Dictionnaires', 'Métalxicographie', 'Outils', and 'Contact'. Below that, a sub-navigation bar includes 'Morphologie', 'Lexicographie', 'Etymologie', 'Synonymie', 'Antonymie', 'Proxémie', 'Concordance', and 'Aide'. The main search area has a search bar with 'prosaïque' entered and a 'Chercher' button. To the left of the main content, there are logos for 'Ortolang', 'Académie 8ème édition', 'Académie 4ème édition', 'BDLP Francophonie', 'atilf attestations', and 'DMF (1330 - 1500)'. The main content area displays the definition of 'PROSAÏQUE, adj.' with several numbered entries (A., B., 1., 2., 3., 4.) and their respective citations from various literary and linguistic sources. The text is partially highlighted in yellow.

Πώς μεταφράζεται το *l'humain*; Ή το *l'hominisation*

- Τυπικό δείγμα «γαλλικής» σχολής επιστημονικής εκφοράς του λόγου: ουδέτερο επιθέτου αντί ουσιαστικού
- Σώμα κειμένων, έντυπων ή ηλεκτρονικών ανθρωπιστικών επιστημών, μονόγλωσσο (μεταφράσεις) ή, ιδανικά, παράλληλο
- Hominisation = Ανθρωπογένεση; Ανθρωπογονία; Ανθρωποποίηση;
- Ποια η διαφορά ανθρωποποίησης και εξανθρωπισμού;
Επιλογή όρου: απαντούν όλοι

Χρησιμοποιώντας τη wikipedia ως παράλληλο σώμα κειμένων (με κάθε επιφύλαξη)

Non connecté Discussion Contributions Créer un compte Se connecter

Article Discussion Lire Modifier Modifier le code Historique Rechercher

Homínisation

L'**homínisation** est le processus qui a progressivement transformé une lignée de **primates** en humains. Ce processus évolutif a concerné la lignée des **Hominidés**, à partir de la divergence entre le dernier ancêtre commun des grands singes et les Hommes, il y a plus de 6 millions d'années. L'étude de l'homínisation repose sur tous les changements structuraux et comportementaux qui ont eu lieu dans la lignée des homínidés qui a conduit ensuite à l'homme anatomiquement moderne ou *Homo sapiens*¹.

Le terme « homínisation » et la notion à laquelle il renvoie ont été utilisés pour la première fois par **Édouard Le Roy** dans *Les origines humaines et l'évolution de l'intelligence*, publication d'un cours présenté au **Collège de France** entre 1927 et 1928. Cependant, le terme était déjà employé dans un texte écrit par **Pierre Teilhard de Chardin** en 1923 mais demeuré inédit.

Sommaire [masquer]

- L'homínisation aux **XIXe** et **XXe** siècles
  - 1.1 Les premiers scénarios évolutifs
  - 1.2 Le scénario évolutif de Charles Darwin
  - 1.3 La découverte des fossiles d'Homínidés, témoignage de notre évolution
    - 1.3.1 L'évolution de la famille des Hominidés
- Les étapes du processus d'homínisation
  - 2.1 La bipédie
  - 2.2 L'utilisation des mains et la fabrication d'outils
  - 2.3 Les modifications morphologiques de la mâchoire et des dents
  - 2.4 L'élargissement du cerveau
  - 2.5 L'acquisition du langage
  - 2.6 La domestication du feu, un grand pas vers la socialisation
- L'homínisation et la génétique
- L'homínisation, une évolution linéaire dans le temps ?
- Notes et références
- Voir aussi
  - 6.1 Articles connexes
  - 6.2 Liens externes

L'homínisation aux **XIXe** et **XXe** siècles [modifier | modifier le code]

Les premiers scénarios évolutifs [modifier | modifier le code]

Les premiers scénarios évolutifs ont été proposés vers la moitié du **xxe** siècle. Ils avaient pour but de mettre en scène l'histoire biologique d'un **taxon** : son origine, son développement et son extinction ultime. C'est pour des raisons historiques et philosophiques que la plupart des scénarios évolutifs ont tenté de décrire les différences entre l'homme et les grands singes africains. Pourtant, à cette époque, les preuves les plus tangibles concernant l'évolution humaine, telles que les **fossiles** d'Homínidés, faisaient défauts ainsi que les connaissances sur les mutations qui étaient restreintes voire absentes². Les quelques restes humains découverts à cette époque, notamment ceux de l'**homme de Néandertal** du site éponyme, étaient soit jugés comme appartenant aux ancêtres de l'homme, comme ils le sont aujourd'hui, soit appartenant à des individus atteints d'une quelconque maladie³.

La comparaison de l'homme avec les grands singes africains fut choisie plus par raisons de politique coloniale que par intuition scientifique. La connaissance de ces grands singes était significative à cette époque car les grandes **puissances coloniales** et intellectuelles qu'étaient la France et l'Angleterre possédaient des territoires africains où ces grands singes étaient particulièrement abondants. Par ailleurs, la découverte de l'*Homo erectus* amena Adolf Schultz à mettre en évidence l'antériorité phylogénétique des grands singes, soit un important fondement scientifique encore utilisé aujourd'hui. Cependant, ce fondement scientifique établi dans un contexte de **colonialisme** africain, n'était jusqu'alors considéré comme une prédiction nationaliste.

Le scénario évolutif de Charles Darwin [modifier | modifier le code]

Au milieu du **xxe** siècle, l'unique comparaison possible et pertinente à l'étude de l'homínisation était celle entre les grands singes africains et les hommes modernes. Les différences que l'on croyait spécifiques à l'homme étaient alors les petites canines, une posture bipède, un cerveau bien développé et de volume élevé, une dépendance envers les outils.

Deux autres cas d'échecs, **Charles Darwin** se proposa d'établir un scénario évolutif. Il explora ainsi l'évolution humaine, à partir de processus évolutifs d'après **Mélanèsie**, les premiers scénarios décrits dans une des thèses de Darwin (sa séparation naturelle).

Αναφορά στην παλαιοντολογία, παλαιοανθρωπολογία + όρος anthropogenesis (διευκόλυνση αναζήτησης)

The screenshot shows the Wikipedia article for 'Hominization'. The article title is 'Hominization' and it is described as 'From Wikipedia, the free encyclopedia'. A notice at the top states: 'This article **needs additional citations for verification**. Please help [improve this article](#) by adding citations to reliable sources. Unsourced material may be challenged and removed. (December 2009) (Learn how and when to remove this template message)'. The article text begins: 'Hominization, also called **anthropogenesis**, refers to the process of becoming human, and is used in somewhat different contexts in the fields of **paieontology** and **paieoanthropology**, **archeology**, **philosophy** and **theology**.' Below the text is a 'Contents' table with 5 items: 1 Paleontology, 2 Philosophy and theology, 3 Literature, 4 Notes, 5 References. The 'Paleontology' section is expanded, with the main article 'Human evolution'. The text states: 'As of 2013, paleoanthropologists tend to regard the search for a precise point of hominization as somewhat irrelevant, seeing the process as gradual. Anatomically modern humans (AMH, or AMHS) developed within the species *Homo sapiens* about 200,000 years ago. Many thinkers have attempted to explain hominization - from Classical times through Hobbes, Rousseau, Hegel and Engels, who wrote an essay on *The Part Played by Labour in the Transition from Ape to Man*. The contemporary study of hominization in archeology often looks for signs that mark out human habitations from pre-human forms: for example, the use of grave goods.^{[1][2]}' The 'Philosophy and theology' section is also expanded, stating: 'In ancient philosophy, "hominization" referred to the **ensoulment** of the human fetus. When the soul is said to enter the fetus at some time later than conception, this is sometimes called "delayed hominization", as in the Aristotelean belief in ensoulment 40 days after conception.^{[3][4]} In the context of modern **theistic evolution**, "hominization" refers to the theory that there was a point at which a population of **hominids** who had (or may have) evolved by a process of **evolution** acquired souls and thus (with their descendants) became fully human in theological terms. This group might be restricted to **Adam and Eve**, or indeed to **Mitochondrial Eve**, although versions of the theory allow for larger populations. The point at which this occurred should essentially be the same as in paleoanthropology and archeology, but theological discussion of the matter tends to concentrate on the theoretical. The term "**special transformism**" refers to theories of a divine intervention of some sort, achieving hominization.^[5] The process and means by which hominization occurs is a key problem in theistic evolutionary thought, at least for the **Abrahamic religions**, for which the belief that animals do not have souls but humans do is a core teaching. Scientific accounts of the **origin of the universe**, **origin of life** and subsequent evolution of pre-human life forms may not cause any difficulty (helped by the reluctance of science itself to say anything about what preceded the **Big Bang**) but the need to reconcile religious and scientific views of hominization and account for the addition of a soul to humans remains a problem. Several 19th-century theologians attempted specific solutions, including the Catholics **John Augustine Zahm** and **St. George Jackson Mivart**, but tended to come under attack from both the theological and biological camps.^[6] 20th-century thinking has tended to avoid proposing precise mechanisms.^[7]' The 'Literature' section is also expanded, stating: 'See also: **Anthropomorphism**' and 'This term is used to describe the tendency to attribute *human* characteristics to entities that are other than human. Example; "My dog's separation anxiety", etc.'

The 'Life timeline' diagram on the right shows a vertical axis of time from 0 to -4500 million years. Key events are marked: 'Earliest humans' at 0, 'Cambrian explosion' at -540, 'Earliest sexual reproduction' at -1000, 'Oxygen Crisis' at -2400, 'Atmospheric oxygen' at -2400, 'Earliest oxygen' at -3500, 'Meteorite bombardment' at -4100, 'Earliest life' at -4100, 'Earliest water' at -4540, and 'Earliest Earth' at -4540. Biological milestones include 'Flowers, Mammals, Dinosaurs, Land life' at 0, 'Multicellular organisms' at -1000, 'Eukaryotes' at -2000, and 'photosynthesis' at -3500. 'Single-celled life' is shown between -3500 and -4100. 'water' is shown at the bottom from -4540 to -4100.

Αριθμός και αξιοπιστία αποτελεσμάτων I

The screenshot shows a Google search interface with the following elements:

- Search Bar:** Contains the query "παλαιοντολογία+παλαιανθρωπολογία+ανθρωποποίηση".
- Navigation:** Includes tabs for "All", "Maps", "Images", "Videos", "News", "More", and "Search tools".
- Results:** Displays 9 results in 0.49 seconds. The visible results are:
  - Result 1:** "Ο ρόλος της κρεοφαγίας στην ανθρωποποίησή μας | Η Εφημερίδα των ...". URL: www.efsyn.gr/arthro/o-rolos-tis-kreofagias-stin-anthropoisi-mas. Date: Mar 11, 2016. Summary: Σύμφωνα μάλιστα με τις πιο πρόσφατες παλαιοντολογικές και ... αναζητηθεί στις έρευνες της παλαιανθρωπολόγου Λέσλι Αγιέλο (Leslie Aiello), ...
  - Result 2:** "ΠΑΛΑΙΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ - Scribd". URL: <https://www.scribd.com/doc/.../ΠΑΛΑΙΟΝΤΟΛΟΓΙΑ-ΚΑΙ-ΕΞΕΛΙ...>. Summary: Είναι κλάδος της Παλαιοντολογίας και μελετά της αλλαγές που συμβαίνουν σε έναν ..... Στα βήματα προς την ανθρωποποίηση, σημαντικά ευρήματα είναι οι παρακάτω τήθηκοι ..... Μακροπαλαιοντολογία – Εισαγωγή στην Παλαιανθρωπολογία.
  - Result 3:** "ΠΡΟΤΥΠΟ 1 Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΥ ... - Τμήμα Γεωλογίας". URL: www.geo.auth.gr/.../1_Uienudio_00a_unea_oio_aaueiaeeiy_nuioo.... Summary: ιστορίας της Γης, βρέθηκαν παλαιοντολογικές και αρχαιολογικές αποδείξεις ..... Από τέτοια αποσπασματικά στοιχεία προσπαθούν οι παλαιανθρωπολόγοι να .... καλών, μυωδών δρομένων ή αν ανθρωποποίηση του sapiens έγινε και εκτός.
  - Result 4:** "Άνθρωπος - Ανθρωπολογία – Ανθρωπολογική Εταιρεία Ελλάδος ...". URL: socialactivism.gr. Summary: Κοινωνία Πολιτών και Τοπική Αυτοδιοίκηση. περάσει έκτοτε εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια, η διαδικασία της ανθρωποποίησης δεν ... των ανθρωπολογικών επιστημών που ονομάζεται παλαιανθρωπολογία. ... όπως αρχαιομετρία, παλαιοντολογία, γεωλογία, στατιστική, φιλοσοφία κ.ά.
  - Result 5:** "Το έργο και η ομιλία του ανθρώπου I , Andre Leroi-Gourhan ...". URL: www.protoporia.gr. Summary: Θέματα > Γλώσσα > Γλώσσα (γενικά). Oct 1, 2007 - ... στην εξέλιξη της Παλαιοντολογίας και των ανθρωπολογικών επιστημών. ... όπου αναζητούσαν μέχρι πρότινος την απάντηση οι παλαιανθρωπολόγοι. Το κρίσιμο εξελικτικό βήμα για την ανθρωποποίηση είναι ακριβώς η ...
  - Result 6:** "ΠΡΟΤΥΠΟ 1 1.2. Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Μαρία Θεοδωροπούλου Η ...". URL: www.komvos.edu.gr/glwssa/odigos/thema_a2/1_2pdf.pdf. Summary: Η παλαιανθρωπολογία, η οποία μελετά τα σκελετικά κατάλοιπα των πρώιμων ... διαδραματίστηκε η «ανθρωποποίηση του πηθήκου» ενδεχομένως εξηγεί ακόμη ... Τα παλαιοντολογικά ευρήματα όμως

Αριθμός και αξιοπιστία αποτελεσμάτων II

The screenshot shows a Google search interface with the following elements:

- Search Bar:** Contains the query "παλαιοντολογία+παλαιανθρωπολογία+ανθρωπογένεση".
- Navigation:** Includes "All", "Maps", "Images", "Videos", "News", "More", and "Search tools".
- Results:** Displays "About 13 results (0.49 seconds)".
- Result 1:** "1 Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΥ ... - Τμήμα Γεωλογίας" from www.geo.auth.gr/. It discusses geological and archaeological evidence for the beginning of human history.
- Result 2:** "Συζήτηση:Άρης Πουλιανός - Βικιπαίδεια" from https://el.wikipedia.org/wiki/Συζήτηση:Άρης_Πουλιανός. It mentions the extinction of Neanderthals in Greece.
- Result 3:** "Ιδού ο άνθρωπος» - Κρίκοι στην αλυσίδα της Εξελίξεως ... - Karodistriako" from karodistriako.uoa.gr/stories/154_op_01/index.php?m=2. It refers to a 2009 study on human evolution in Africa.
- Result 4:** "ο αρχανθρωπος των πετραλωνων και η ελληνικη λογοκρισια - olympia.gr" from <https://olympia.gr/.../o-αρχανθρωπος-των-πετραλωνων-και-η-ελλ>. It discusses the discovery of archaic human remains in Europe.
- Result 5:** "Κατηγορία:Παλαιοντολογία - Science Wiki - Wikia" from el.science.wikia.com/wiki/Κατηγορία:Παλαιοντολογία. It is a category page for paleontology.
- Result 6:** "Διά-Κόσμος Έλλάς: Στην Αιγηίδα η κοιτίδα του ανθρώπινου γένους" from <https://dia-kosmos.blogspot.com/2015/06/blog-post.html>. It discusses the Aegean region as the cradle of the human species.

Αριθμός και αξιοπιστία αποτελεσμάτων III

The screenshot shows a Google search interface. The search bar contains the text "παλαιοντολογία+παλαιανθρωπολογία+ανθρωπογονία". Below the search bar, there are navigation tabs for "All", "Maps", "Images", "Videos", "News", "More", and "Search tools". The search results section shows "2 results (0.38 seconds)".

The first result is titled "λέξεις που τελειώνουν με α - λίστα με τις λέξεις" and is from the website "el.words-finder.com/index.php?end=α". The snippet includes terms like "παλαιανθρωπολογία", "καθαρολογία", "δεκαρολογία", "παπαρολογία", "παλαιοντολογία", "καθηκοντολογία", "περιβαλλοντολογία", and "ανθρωπογονία".

The second result is titled "Έλληνας. Γηγενείς ή ξενόφερτοι? (με αφορμή τους μύθους) [Αρχείο ...]" and is from "www.metafysiko.gr". The snippet mentions "Συζητήσεις", "Αρχαία Ελλάδα - Ιστορία - Πολιτισμός", and "Ανθρωπογονία του".

At the bottom of the search results, there is a location indicator: "Kesariani - From your Internet address - Use precise location - Learn more". Below that are links for "Help", "Send feedback", "Privacy", and "Terms".

Τα ελάχιστα αποτελέσματα μας οδηγούν σε έντυπες πηγές

- Μόνος τρόπος επιβεβαίωσης
- Μαζί με τη γνώμη των ειδικών του πεδίου
- Που συχνά διαφωνούν εντούτοις μεταξύ τους
- Ιδεολογία της επιστήμης αλλά και του περί την επιστήμη λόγου και της γλώσσας εν γένει

Προσοχή: η Βιβλιονέτ είναι κατάλογος κυκλοφορούντων βιβλίων

The screenshot shows the Biblionet website interface. At the top, there is a navigation bar with the site logo 'βιβλιονέτ' and 'the greek books in print'. A search bar is visible with the text 'Αναζήτηση: [input] GO'. Below the navigation bar, there is a sidebar with a menu of categories: 'Θεματική αναζήτηση', 'Τα βιβλία του μήνα', 'Νέες κυκλοφορίες', 'Λογοτεχνικά βραβεία', 'Εκδηλώσεις για το βιβλίο σε όλη την Ελλάδα', and 'Στατιστικά της Ελληνικής Βιβλιοπαραγωγής 2011'. The main content area features a profile for 'Morin, Edgar' with a portrait photo. Below the photo, there is a detailed biographical text in Greek, followed by a list of titles from the Biblionet database. The text describes Morin as a French philosopher and researcher at CNRS, known for his work on complexity theory and the concept of 'The Seven Circles of Education'. The list of titles includes works like 'Ο δρόμος για το μέλλον της ανθρωπότητας', 'Η μέθοδος', and 'Οι εφτά γνώσεις κλειδιά για την παιδεία του μέλλοντος'.

Ύφος

- Μακροπερίοδος λόγος
- Ρυθμικός (επαναλαμβανόμενα τριαδικά σχήματα)
- Με επαναλήψεις και μοτίβα
- Ύφος: δύσκολη κατηγορία τόσο σε επίπεδο προσδιορισμού όσο και αναπαραγωγής (Δημητρούλια 2015)
- Ο Μορέν έχει ιδιαίτερα μουσική, ποιητική οργάνωση λόγου.

Μια πρόταση μετάφρασης του α αποσπάσματος

Ο ορισμός του ανθρώπου / της ανθρώπινης φύσης είναι τριαδικός, επειδή περιλαμβάνει το άτομο, αλλά και την ανθρώπινη κοινωνία και το βιολογικό είδος, ή μάλλον το ανθρώπινο είδος...

Το εκπαιδευτικό μας σύστημα παρουσιάζει αυτούς τους τρεις θεμελιακούς πόλους του ανθρώπου ως δραματικά διαχωρισμένες. Με τον άνθρωπο, ως αντικείμενο διδασκαλίας, ασχολείται χωριστά η βιολογία και χωριστά οι ανθρωπιστικές επιστήμες. Το καλύτερο παράδειγμα είναι η θεώρηση του εγκεφάλου, ο οποίος μελετάται από τη βιολογία και ιδιαίτερα τη νευρολογία, ενώ ο ανθρώπινος νους, αντίθετα, εγγράφεται στη σφαίρα της ψυχολογίας. Κατά την ανάλυση ενός και του αυτού συγκροτητικού στοιχείου της ανθρώπινης φύσης οι θετικές επιστήμες είναι διαχωρισμένες από τις ανθρωπιστικές επιστήμες...

Η οικολογική συνείδηση – δεν αναφέρομαι στο σύγχρονο οικολογικό κίνημα, στο πλαίσιο του οποίου η συνείδηση αυτή σε ένα βαθμό παραγνωρίζεται – εγγράφεται σε μια νέα επιστήμη που έχει αναπτυχθεί γύρω από την έννοια του οικοσυστήματος: σε ένα δεδομένο περιβάλλον, οι διαδράσεις / αλληλεπιδράσεις ανάμεσα στα φυτά, τα ζώα, το κλίμα, τη γεωγραφία, τη γεωλογία δημιουργούν μια αυθόρμητη, αυτορρυθμιζόμενη οργάνωση. Το σύνολο των οικοσυστημάτων του πλανήτη μας αποτελεί τη βιόσφαιρα, όπως την αποκαλούμε. Τη βιόσφαιρα που μας περιβάλλει και την οποία θεωρήσαμε ότι μπορούμε να καθυποτάξουμε και να χειραγωγήσουμε. Στη σχέση αυτή, όσο περισσότερο πιστεύουμε ότι κατέχουμε τη φύση, τόσο αντίθετα μας κατέχει η φύση, με μια δύναμη που μας οδηγεί στα άκρα: στην αυτοκαταστροφή.

Ασκήσεις

- Συνεχίστε τη μετάφραση των λοιπών αποσπασμάτων.
- Δημιουργήστε ένα συγκρίσιμο σώμα κειμένων για την τεκμηρίωση των επιλογών σας, σε όλα τα επίπεδα
- Παραθέστε τα κείμενα του σώματος και τις πηγές σας εν γένει

Βιβλιογραφία

- Clyne, Michael (1987). « Cultural differences in the organization of academic texts. English and German ». *Journal of Pragmatics*, 11, 211-247.
- Gatto, Maristella (2014). *Web as corpus: Theory and practice*. London and New York: Bloomsbury.
- Kilgarriff Adam & Greffentette, Gregory (2003). «Introduction» to the Special Issue on the Web as Corpus. *Computational linguistics* 29, 3, 333-347.
- Lachièze-Rey Marc (2004). « Cosmologie scientifique », *Revue de métaphysique et de morale* 3, 43 , 399-411, www.cairn.info/revue-de-metaphysique-et-de-morale-2004-3-page-399.htm. DOI : [10.3917/rmm.043.0399](https://doi.org/10.3917/rmm.043.0399)
- Morin, Edgar (2015). *Penser global*. Paris : Robert Laffont.

- Rey, Joëlle (2000). « La traduction des textes scientifiques : structure textuelle et processus cognitifs ». *Target* 12, 1, 63-82.
- Rousseau, Jean-Jacques (1817 [1781]). *Essai sur les origines des langue*. In *Œuvres*, IV. Paris: A. Belin, 501.
- Sapiro, Gisèle (2014). *Sciences humaines et sociales en traduction. Les livres français aux Etats-Unis, au Royaume-Uni et en Argentine*. Paris: Institut français/Centre européen de sociologie et de science politique, http://www.institutfrancais.com/sites/default/files/sciences_humaines-en_traduction.pdf
- Sapiro, Gisèle (2008). *Traduire la littérature et les sciences humaines – conditions et obstacles*. Collection Questions de culture, Département des études de la prospective et des statistiques, Ministère de la Culture et de la Communication.
- Schnell, Bettina & Rodríguez, Nadia (2008). "L'enseignement de la traduction scientifique: précisions conceptuelles, considérations épistémologiques et implications pédagogiques". *Panacea*, 26, 153-157.
- Swales, John M. (1990). *Genre Analysis: English in Academia and Research Settings*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Δημητρούλια, Τιτίκα (2015). Λήμμα «Ύφος». Στο Βασιλειάδης Β. & Δημοπούλου Κ., *Σελιδοδείκτες. Για την ανάγνωση της λογοτεχνίας*. Θεσσαλονίκη, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 24-31.
- Ματουράνα, Ουμπέρτο & Βαρέλα, Φρανσίσκο (1992). *Το δέντρο της γνώσης οι βιολογικές ρίζες της ανθρώπινης νόησης*. Αθήνα: Κάτοπτρο.

Δικτυογραφία (25.9.2015)

- <http://www.ruption-et-metamorphose.org/archive/2015/09/21/penser-global-l-humain-et-son-univers-5687890.html>
- <http://genet.univ-tours.fr/>
- <http://goo.gl/mhoh8i>
- <http://www.webcorp.org.uk/live/>
- <http://www.cnrtl.fr/>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Hominization>

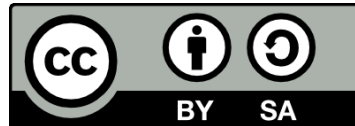
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Δημητρούλια
Τιτικά. «Μετάφραση ειδικών κειμένων II. Μια μελέτη περίπτωσης.
Επιστημονικός λόγος ». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2015. Διαθέσιμο από
τη δικτυακή διεύθυνση: <https://opencourses.auth.gr/courses/OCRS506/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

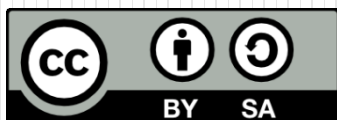
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Κρυστάλλη Πηνελόπη
Θεσσαλονίκη, Σεπτέμβριος 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διατήρηση Σημειωμάτων

- Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:
  - το Σημείωμα Αναφοράς
  - το Σημείωμα Αδειοδότησης
  - τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
  - το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)
- μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

